

Brussell, 18 ta' Novembru 2016
(OR. en)

14654/16

LIMITE

ELARG 109

NOTA PUNT "I"

minn:	Grupp ta' Hidma dwar it-Tkabbir u l-Pajjiżi li qed Jinnegozjaw l-Adeżjoni mal-UE
lil:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti
Sugġett:	TKABBIR – Negożjati mal-Montenegro dwar l-adeżjoni = Kapitolu 11: Agrikoltura u żvilupp rurali

Bil-ksieb tat-thejjija għal-laqqha li jmiss tal-Konferenza dwar l-Adeżjoni tal-Montenegro, il-Grupp ta' Hidma dwar it-Tkabbir u l-Pajjiżi li qed Jinnegozjaw l-Adeżjoni mal-UE lahaq qbil dwar abbozz ta' pożizzjoni komuni tal-Unjoni Ewropea dwar l-Agrikoltura u l-iżvilupp rurali.

Fid-dawl ta' dan, u f'konformità mal-arrangamenti interni għan-negożjati mal-Montenegro (dok. 11903/12), il-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti huwa mistieden jadotta l-pożizzjoni komuni kif tinsab fl-Anness.

Wara l-adozzjoni mill-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti, il-pożizzjoni komuni tal-UE ser tkun disponibbli għall-Montenegro qabel il-laqqha li jmiss tal-Konferenza dwar l-Adeżjoni.

**KONFERENZA DWAR L-ADEŻJONI
MAL-UNJONI EWROPEA
- MONTENEGRO -**

ABBOZZ

POŻIZZJONI KOMUNI TAL-UNJONI EWROPEA

Kapitolu 11: Agrikoltura u żvilupp rurali

Din il-pożizzjoni tal-Unjoni Ewropea hija bbażata fuq il-pożizzjoni ġenerali tagħha għall-Konferenza mal-Montenegro dwar l-Adeżjoni (CONF-ME 2/12) u hija soġġetta għall-prinċipji ta' negozjar approvati fiha, b'mod partikolari:

- kwalunkwe fehma espressa minn kwalunkwe parti dwar kapitolu tan-negozjati m'għandha bl-ebda mod tippregudika l-pożizzjoni li tista' tittiehed dwar kapitolu ohrajn;
- ftehimiet – anki ftehimiet parzjali – milhuqin matul in-negozjati dwar kapitolu li għandhom jiġu eżaminati suċċessivament ma jistgħux jiġu kkunsidrati bħala finali qabel ma jkun gie stabbilit ftehim globali;

kif ukoll għar-rekwiżiti li jinsabu fil-punti 24, 28, 41 u 44 tal-Qafas ta' Negozjar.

L-UE thegġegħ lill-Montenegro biex ikompli l-proċess ta' allinjament mal-*acquis* u l-implimentazzjoni u l-infurzar effettivi tiegħu, u b'mod ġenerali biex jiżviluppa anke qabel l-adeżjoni, linji ta' politika u strumenti kemm jista' jkun qrib dawk tal-UE, b'mod partikolari fir-rigward tal-Aġenzija tal-Pagamenti u s-Sistema Integrata ta' Amministrazzjoni u Kontroll (SIAK) sabiex ikun f'pożizzjoni li jimplimenta l-Politika Agrikola Komuni (PAK) kompletament sal-jum tal-adeżjoni.

L-UE tinnota li l-Montenegro, fil-pożizzjoni ta' negozjar tiegħu CONF-ME 2/16, jaċċetta l-*acquis* taht il-kapitolu 11 kif kien fis-sehħ fit-13 ta' Diċembru 2012, u jiddikjara li ser ikun lest jimplimentah sad-data tal-adeżjoni tiegħu mal-Unjoni Ewropea.

L-UE tissottolinja li l-użu, il-kontroll, il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni korretti tal-assistenza tal-UE matul il-perijodu ta' qabel l-adeżjoni ser jikkostitwixxu indikatur ewlieni għall-abbiltà tal-Montenegro li jimplimenta l-*acquis* tal-kontroll finanzjarju fir-rigward ta' dan il-kapitolu ta' negozjar.

Bħala rispons globali għat-talbiet tal-Montenegro għal perijodi transizzjonali, l-UE tfakkar fil-pożizzjoni ta' negozjar ġenerali tagħha li miżuri transizzjonali huma eċċezzjonali, għal żmien u ambitu limitati, u akkumpanjati minn pjan bi stadji definiti b'mod ċar għall-applikazzjoni tal-*acquis*. Dawn ma jistgħux jinvolve emendi għar-regoli jew il-linji ta' politika tal-UE, iharbtu l-funzjonament korrett tagħhom, jew iwasslu għal distorsjoni sinifikattiva tal-kompetizzjoni.

Kwistjonijiet orizzontali

L-UE tissottolinja l-importanza għall-Montenegro li jistabbilixxi Aġenzija tal-Pagamenti allinjata kompletament mar-rekwiżiti tal-UE.

L-UE tistieden lill-Montenegro jikkonferma li ma jipprevedix problemi ta' fl-applikazzjoni tas-sistema ta' ġestjoni finanzjarja kondiviża u lanqas fil-konformità mar-rekwiżiti tal-UE fir-rigward ta' ħzin pubbliku u dixxiplina baġitarja.

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro fir-rigward tas-**Sistema Integrata ta' Amministrazzjoni u Kontroll** (SIAK) u li l-attivitajiet li għandhom l-għan li jistabbilixxu ċerti elementi tas-SIAK twettqu. L-UE tissottolinja l-importanza li sad-data tal-adeżjoni jkun hemm SIAK li tiffunzjona, b'mod partikolari fir-rigward tal-aspetti relatati maż-żona, billi s-SIAK tintuża għall-amministrazzjoni u l-kontroll tal-pagamenti diretti kollha, kif ukoll għadd ta' pagamenti li jsiru taht il-Programm tal-Iżvilupp Rurali. L-UE tinkoraġġixxi lill-Montenegro jiżgura adożzjoni bikrija tal-bażi legali nazzjonali kemm għall-istabbiliment tal-Aġenzija tal-Pagamenti kif ukoll għall-implimentazzjoni ta' SIAK li tkun tiffunzjona kompletament fid-data tal-adeżjoni.

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro rigward l-**għajnuna mill-Istat**. L-UE tissottolinja li l-miżuri kollha ta' għajnuna mill-Istat fil-qasam tal-agrikoltura għandhom isiru konformi mal-*acquis* mal-adeżjoni. L-UE titlob lill-Montenegro biex jipprovidi aktar informazzjoni sabiex tingħata ħarsa ġenerali lejn l-għajnuniet kollha mill-Istat applikabbli fil-Montenegro.

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni provduta mill-Montenegro fir-rigward tan-**Netwerk ta' Data tal-Kontabbiltà tal-Azjendi Agrikoli** (FADN). L-UE tissottolinja l-importanza li fid-data tal-adeżjoni jkun hemm sistema ta' FADN li tiffunzjona kompletament u tinkoraġġixxi lill-Montenegro jistabbilixxi din l-infrastruttura amministrattiva sad-data tal-adeżjoni sabiex tittejjeb il-kwalità, l-impatt u l-effikaċja tal-linji ta' politika tiegħu permezz tal-użu ta' data statistika f'waqtha u ta' kwalità.

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro fir-rigward tal-implimentazzjoni ta' **mekkanizmi ta' kummerċ** għal prodotti agrikoli. L-UE tissottolinja l-importanza li jiġi żgurat l-istabbiliment tal-istrutturi amministrattivi neċessarji biex jiġu żgurati l-implimentazzjoni u l-infurzar tal-*acquis* f'dan il-qasam.

L-UE tiehu nota tat-talba tal-Montenegro biex ikollu d-dritt japplika **miżuri ta' protezzjoni** fil-każ ta' distorsjoni qawwija tas-suq li tista' ssejtn minhabba zieda fl-importazzjonijiet ta' prodotti minn Stati Membri oħra wara l-adeżjoni tal-Montenegro mal-Unjoni Ewropea.

L-UE tissottolinja li ma hija permessa ebda restrizzjoni fuq il-kummerċ bejn il-membri tal-UE fis-suq intern tal-UE. Rigward id-disturb fis-suq minn fatturi esterni għall-UE, l-UE tqis li din il-kwistjoni għandha tiġi indirizzata b'mod simili għal kif ġiet applikata fit-tkabbir tal-2013 (l-Artikolu 37 tat-Trattat ta' Adeżjoni tal-Kroazja).

L-UE tinnota li l-kwistjoni tal-**istokkijiet ta' prodotti agrikoli** miżmuma fil-Montenegro fid-data tal-adeżjoni tehtieg li tiġi indirizzata minn żewġ aspetti differenti:

- it-tehid ta' stokkijiet pubbliċi mill-UE u
- it-trattament ta' stokkijiet f'ċirkolazzjoni libera, b'mod partikolari fejn dawn l-istokkijiet jaqbzu l-livell ta' stokkijiet ta' riport normali.

L-UE tinnota wkoll li, bħal f'adeżjonijiet preċedenti, l-istokkijiet ta' sigurtà nazzjonali ma għandhomx jitqiesu għal dan l-eżerċizzju, dment li huma jkunu ser jinżammu matul ċertu perijodu wara l-adeżjoni. L-UE tikkunsidra li kwalunkwe stokkijiet pubbliċi miżmumin fid-data tal-adeżjoni u li jirriżultaw mill-politika ta' appoġġ għas-suq tal-Montenegro għandhom jittiehdu mill-UE bil-valur li jirriżulta mill-applikazzjoni tar-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 906/2014 li jissupplimenta r-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tal-infiq b'intervent pubbliku. L-istokkijiet pubbliċi tal-Montenegro għandhom ikunu eligibbli biss bil-kondizzjoni li jiġi operat intervent pubbliku fl-UE għall-prodott ikkonċernat fid-data tal-adeżjoni u dawk l-istokkijiet jissodisfaw ir-rekwiżiti rilevanti għal intervent tal-UE.

L-UE tikkunsidra li l-Montenegro għandu jhallas imposta lill-baġit tal-UE fir-rigward ta' kull stokk (kemm privat kif ukoll pubbliku) f'ċirkolazzjoni libera fid-data tal-adeżjoni fil-Montenegro li taqbez il-livell ta' dak li jista' jitqies bħala riport normali ta' stokk. L-UE tikkunsidra wkoll li din l-imposta għandha tkun definita f'livell li jirrifletti l-ispiża tat-tneħħija ta' dawk l-istokkijiet miċ-ċirkolazzjoni libera u l-kwantità ta' stokk ikkonċernat u l-livell tal-imposta għandu jkun definit għal kull prodott abbażi ta' kriterji u objettivi speċifiċi għal kull prodott u l-leġislazzjoni tal-UE applikabbli għalih. L-UE tqis li l-Kummissjoni għandha tiġi awtorizzata timplimenta u tapplika l-arrangamenti deskritti hawn fuq.

Fir-rigward ta' **transazzjonijiet spekulattivi**, l-UE tissottolinja li disturbi possibbli fis-suq minhabba diverżjoni fil-kummerċ li tirriżulta minn operazzjonijiet abbużivi li jisfruttaw kondizzjonijiet ta' kummerċ differenti qabel u wara l-adeżjoni għandhom jiġu ttrattati bi prekawzjoni, billi jittiehdu miżuri adatti preferibbilment qabel l-adeżjoni.

L-UE tqis li din il-kwistjoni għandha tiġi ttrattata bl-inklużjoni ta' dispożizzjonijiet speċifiċi dwar miżuri transizzjonali partikolarment li jipprevedu regoli għal transazzjonijiet ta' importazzjoni u esportazzjoni li jkunu għaddejjin fil-mument tal-adeżjoni u għat-tassazzjoni tad-detenturi ta' stokkijiet żejda jew, jekk adatt, miżuri transizzjonali simili adottati fir-rigward ta' ċerti setturi.

Pagamenti Diretti

L-UE tiehu nota tat-talbiet tal-Montenegro biex jithalla jimplimenta **l-iskema ta' pagament uniku skont l-erja** msemija fit-Titolu III, l-Artikolu 36 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-17 ta' Dicembru 2013 jekk din l-iskema ta' pagament dirett tibqa' effettiva wara l-2020

jew

biex jithalla japplika **skemi simplifikati tal-pagament baziku** skont l-iskema msemija fl-Artikoli 38-40 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 jekk possibbli fi hdan il-Perspettiva Finanzjarja l-gdida F'dan il-kuntest, l-UE tiehu nota tat-talbiet tal-Montenegro biex jithalla japplika mudell simili għall-mudell imsemmi fl-Artikolu 40, paragrafu 2 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013, jigifieri li jinghata d-dritt għal hlas ta' valur differenzjat għall-meded ta' art u merghat kif ukoll għal tipi oħra ta' art agrikola użata.

L-UE tissottolinja l-importanza li jinżamm il-prinċipju ta' gwida tal-Iskema ta' Pagament Uniku skont l-Erja li għandu jipprovdi pagament sempliċi b'rata fissa għal kull ettaru. L-UE tissottolinja wkoll l-importanza li l-Iskema tal-Pagament Baziku tinżamm diżakkoppjata mill-produzzjoni, li jimplika li l-valur tiegħu ma jistax jiġi differenzjat skont l-użu attwali tal-art. L-UE għalhekk tistieden lill-Montenegro biex jerga' jeżamina t-talba tiegħu abbażi ta' dan.

Fir-rigward tal-kalkolu tal-ammont globali ta' pagamenti diretti għall-Montenegro, l-UE ser tadotta pożizzjoni fi stadju aktar tard tan-negozjati.

L-UE tissottolinja li l-pagamenti diretti tal-UE ser ikunu soġġetti għal introduzzjoni gradwali fuq 10 snin minn 25 % għal 100 %, f'konformità ma' tkabbir preċedenti.

L-UE tissottolinja li, mill-ewwel sena ta' shubija tal-Montenegro mal-UE, pagamenti diretti nazzjonali komplementari (top ups) sal-ammont shih ta' ghajnuna, jistghu jigu kkunsidrati biex jikkumplimentaw skemi ta' pagamenti diretti li qed jigu applikati fil-Montenegro. Madankollu, ghandu jigi osservat li l-ammont ta' pagamenti diretti disponibbli ghal kull skema ta' appogg u b'mod globali fil-Montenegro wara l-adezzjoni inkluzi l-pagamenti diretti nazzjonali komplementari kollha ma ghandux jeccedi l-ammont ta' pagamenti diretti disponibbli ghal kull skema ta' appogg ikkoncernata u b'mod globali fl-introduzzjoni gradwali shiha tal-pagamenti diretti.

L-UE tiehu nota tat-talbiet tal-Montenegro ghal perijodi transizzjonali biex gradwalment jintroduci fil-kamp ta' applikazzjoni tal-kondizzjonalita', ir-rekwiziti msemmijin fl-Artikolu 93 u stabbiliti fl-Anness II (**Rekwiziti Amministrattivi Statutorji**) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Dicembru 2013, kif gej:

- Rekwiziti fl-oqsma tal-ambjent, it-tibdil fil-klima u l-kondizzjoni agrikola tajba tal-art; rigward kwistjonijiet ta' ilma (SMR 1) u kwistjonijiet ta' bijodiversita' (SMR 2 u SMR 3), u l-oqsma ta': is-sahha pubblika, is-sahha tal-annimali u s-sahha tal-pjanti; rigward kwistjonijiet tal-identifikazzjoni u r-registrazzjoni tal-annimali (SMR 6, SMR 7 u SMR 8) skont l-Anness II tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 isiru vinkolanti sabiex jigi ezerċitat id-dritt ghal pagamenti diretti mill-1 ta' Jannar 2022.
- Rekwiziti fil-qasam tas-sahha pubblika, is-sahha tal-annimali u s-sahha tal-pjanti; rigward il-kwistjoni tas-sikurezza alimentari (SMR 4 u SMR 5), il-qasam tal-mard tal-annimali (SMR 9) u l-kwistjonijiet tal-prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti (SMR 10) skont l-Anness II tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 isiru vinkolanti sabiex jigi ezerċitat id-dritt ghal pagamenti diretti fl-1 ta' Jannar 2024.
- Rekwiziti fil-qasam tat-trattament xieraq tal-annimali (SMR 11, SMR 12 u SMR 13) skont l-Anness II tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 isiru vinkolanti sabiex jigi ezerċitat id-dritt ghal pagamenti diretti fl-1 ta' Jannar 2026.

L-UE tqis li l-prinċipju ta' din l-introduzzjoni gradwali huwa aċċettabbli peress li jiffaċilita l-istabbiliment tas-sistema ta' kundizzjonalità fil-Montenegro. L-UE tistieden lill-Montenegro biex jipprovdi aktar informazzjoni sabiex jissostanzja din t-talba.

L-UE tissottolinja l-importanza kemm tal-Kundizzjonijiet Agrikoli u Ambjentali Tajbin (GAECs) kif ukoll ta' Rekwiżiti Statutorji ta' Ġestjoni (SMRs) bħala komponenti ta' kundizzjonalità, qasam ta' politika kritiku għall-iżvilupp ta' agrikoltura ambjentalment soda u sostenibbli.

Organizzazzjoni Komuni tas-Suq

Frott u ħxejjex

L-UE tissottolinja l-importanza li mal-adeżjoni tkun inkisbet konformità shiha mal-*acquis* li jirrigwarda l-istandards tal-UE rigward il-kummerċjalizzazzjoni tal-frott u l-ħxejjex, kif ukoll rigward il-ħolqien tad-database tan-negozjanti, il-mekkanizmu ta' spezzjoni tal-kwalità u s-sistema ta' rappurtar tal-prezzijiet.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro li jkollu l-possibbiltà li jpoġġi fis-suq tal-UE l-prodott imsejjah “pekmez” abbażi tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 2(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 2001/113/KE tal-20 ta' Diċembru 2001 li għandha x'taqsam mal-ġamm tal-frott, il-ġelatini u l-marmellati u mal-purejiet tal-qastan mogħtija l-ħlewwa maħsuba għal konsum mill-bniedem. L-UE tistieden lill-Montenegro biex jipprovdi aktar informazzjoni u dettalji dwar din it-talba, b'mod partikolari fir-rigward tal-ispeċifikazzjoni preċiża tal-prodott u d-dispożizzjonijiet dwar it-tikkettar.

Żejt taż-żebbuġa

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar is-settur taż-Żejt taż-żebbuġa u tissottolinja l-importanza li s-settur jiġi allinjat aktar mal-*acquis* tal-UE, kif ukoll li jiġu stabbiliti l-istrutturi amministrattivi meħtieġa għall-evalwazzjoni, il-kontroll u r-rappurtar fis-settur.

Inbid

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni mogħtija mill-Montenegro fir-rigward tas-settur tal-Inbid u l-allinjament tiegħu mal-*acquis* tal-UE. L-UE tissottolinja l-importanza li mal-adeżjoni tkun inkisbet konformità shiha fir-rigward tal-ġestjoni tal-Organizzazzjoni Komuni tas-Swieq fis-settur tal-inbid, b'mod partikolari rigward ir-regoli dwar it-tikkettar u l-preżentazzjoni tal-inbejjed, prattiki enologiċi, restrizzjonijiet, iż-żamma ta' rekords, il-holqien tar-registri u r-rikonoxximent u l-protezzjoni tal-indikazzjonijiet ġeografiċi u d-denominazzjonijiet tal-origini.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro li l-qafas finanzjarju għas-settur tal-vitikultura u l-produzzjoni tal-inbid jiġi kkalkulat bl-użu ta' data dwar iż-żoni tal-vinji fl-2014. L-UE tissottolinja li għall-kalkolu tal-pakkett nazzjonali tal-Montenegro, f'konformità mal-proċedura segwita fit-tkabbir preċedenti, l-allokazzjoni ta' fondi għall-programmi nazzjonali ta' appoġġ għandhom jiġu stabbiliti b'kunsiderazzjoni kemm taż-żona mhawla bid-dwieli kif ukoll tal-produzzjoni storika tal-Montenegro meta mqabbla mat-28 Stat Membru. L-UE tqis li s-snin ta' referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Kummissjoni u ġeneralment għandhom ikunu l-istess għas-setturi kollha.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro li jinkludi iż-żoni tal-vitikultura tiegħu fl-Appendiċi I tal-Anness VII tar-Regolament (UE) Nru 1308/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

L-UE tissottolinja li l-klassifikazzjoni fir-reġjuni tal-vitikultura tal-UE għandha tiġi ddeterminata abbażi ta' data u kriterji oġġettivi qabel l-adeżjoni sabiex tipprovdi ċertezza legali lill-produtturi tal-inbid fil-Montenegro rigward l-operazzjonijiet tal-arrikkiment u d-deaċidifikazzjoni. L-UE tistieden lill-Montenegro jipprovdi għal kull waħda miż-żoni prinċipali tiegħu tal-vitikultura, dettalji kartografiċi (mappa dettaljata) b'data klimatologiċa kompleta, it-temperaturi medji ta' kull xahar, l-indiċi bioklimatiċi possibbli, l-altitudni tal-vinji, il-latitudni tagħhom, il-kontenut ta' zokkor u aċidità tal-most u s-saħħa alkoħolika minima naturali għal perijodu ta' żmien ta' mill-inqas 10 snin.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro għall-protezzjoni tat-termi specifici tradizzjonali li ġejjin għal inbejjed b'denominazzjoni tal-orġini jew indikazzjoni ġeografika protetta f'konformità mar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 607/2009 tal-14 ta' Lulju 2009:

- “arhivsko vino” (inbid ta' annata ta' kwalità)
- “rezerve” (riserva)
- “mlado vino” (inbid żagħżuġh)
- “desertno vino” (inbid għal mal-ħelu)
- “predikatno vino”; flimkien ma' dan it-terminu jistgħu jintużaw dawn li ġejjin: “kasna berba” (vendemmja tardiva), “probirna berba” (vendemmja selettiva), “probirna berba bobica” (vendemmja selettiva ta' berries), “probirne berbe prosušenih bobica” (vendemmja selettiva ta' berries immixxfin), “ledeno vino” (ice wine).

L-UE tistieden lill-Montenegro biex jagħti lill-Kummissjoni informazzjoni dettaljata li tissostanzja t-talba tiegħu. L-UE tissottolinja li biex tingħata protezzjoni skont il-legislazzjoni tal-UE, it-termi tradizzjonali li għalihom tintalab il-protezzjoni jridu jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-*acquis* (Artikoli 112 sa 116 tar-Regolament (UE) Nru 1308/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u Kapitolu III, Taqsimiet 1 sa 4 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 607/2009).

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro għall-inklużjoni tal-ismijiet ta' varjetajiet tal-ġheneb tal-inbid awtoktoni tal-Montenegro u s-sinonimi tagħhom fil-Partijiet A u B tal-Anness XV għar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 607/2009, abbażi tal-Artikolu 62, paragrafi 3 u 4.

L-UE tistieden lill-Montenegro biex jipprovdi lill-Kummissjoni bil-lista ta' varjetajiet tal-ġheneb tal-inbid awtorizzati fit-territorju tal-Montenegro skont il-kriterji tal-Artikolu 81 tar-Regolament (UE) Nru 1308/2013 u d-dispożizzjonijiet relatati mal-użu ta' daww l-ismijiet fuq it-tikkettar tal-inbejjed bi jew mingħajr denominazzjoni tal-orġini jew indikazzjoni ġeografika protetta, f'konformità mar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 607/2009, b'mod partikolari l-Artikolu 62, paragrafi 3 u 4 u l-Artikolu 63 ta' dak ir-Regolament.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro biex jadatta l-Anness XV għar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 607/2009 rigward l-isem tal-istat (bhalissa “Serbja u Montenegro”) sabiex jittiehed kont tal-bidla fl-istatus tal-istat tal-Montenegro.

L-UE tistieden lill-Montenegro biex jipprovdi informazzjoni lill-Kummissjoni dwar il-varjetajiet ta’ għeneb tal-inbid li huma klassifikati, speċifiċi għal u tradizzjonalment użati mill-Montenegro attwalment u biex jispeċifika għal liema varjetajiet il-Montenegro jgawdi minn deroga f’konformità mal-Artikolu 62, paragrafi 3 u 4 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 607/2009.

Prodotti li ġejjin mill-annimali (laħam, tjur, bajd, ħalib u għasel)

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar is-setturi tal-laħam, tjur u bajd.

L-UE tissottolinja l-importanza li mal-adeżjoni tkun inkisbet konformità shiħa fir-rigward ta’:

- il-klassifikazzjoni ta' karkassi, it-tikkettar u r-rappurtar tal-prezzijiet tal-laħam taċ-ċanga;
- il-klassifikazzjoni ta' karkassi u r-rappurtar tal-prezzijiet tal-laħam tan-nghaġ u tal-mogħoż;
- il-klassifikazzjoni ta' karkassi u r-rappurtar tal-prezzijiet tal-laħam tal-majjal;
- l-istandards ta' kummerċjalizzazzjoni kif ukoll statistiki ta' prezzijiet u produzzjoni għall-bajd u l-laħam tat-tajr.

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar is-settur tal-ħalib u tal-prodotti tal-ħalib u tissottolinja l-importanza tal-allinjament shiħ tal-leġislazzjoni nazzjonali mal-*acquis* rilevanti.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro għall-inklużjoni ta’ prodott imsejjaħ “kajmak” fl-Anness VII, Parti III tar-Regolament (UE) Nru 1308/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta’ Diċembru 2013.

L-UE tistieden lill-Montenegro biex jipprovdi aktar informazzjoni f’dan ir-rigward u b’mod partikolari biex jipprovdi deskrizzjoni dettaljata tal-prodott u l-mod kif jiġi pproċessat.

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar l-allinjament li jinsab għaddej tas-settur tal-apikultura, l-adozzjoni ta' Ġabra ta' regoli dwar ir-rekwiżiti minimi ta' kwalità għall-ghasel u prodotti ohrajn tan-naħal u l-pjanijiet tiegħu li jwettaq studju dwar l-istruttura tal-produzzjoni u tal-kummerċjalizzazzjoni, li hija meħtieġa fl-iżvilupp ta' programm nazzjonali għall-apikultura.

L-UE tissottolinja l-importanza li l-Montenegro jallinja bis-shiħ mal-*acquis* u li sad-data tal-adeżjoni, jimplementa l-istandards tal-UE tal-produzzjoni u tal-kummerċjalizzazzjoni għall-ghasel.

Żvilupp rurali

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro rigward il-pjanijiet tiegħu għat-tnejn għall-adeżjoni fil-qasam tal-iżvilupp rurali. L-UE tiehu nota tal-informazzjoni li d-Direttorat għall-Iżvilupp Rurali ġie nominat bħala l-Awtorità ta' Ġestjoni filwaqt li d-Direttorat għal Pagamenti tal-Ministeru għall-Agricoltura u l-Iżvilupp Rurali ġie nominat bħala l-agenzija responsabbli mill-implimentazzjoni tal-IPARD II, bi pjanijiet biex din tiġi żviluppata f'Agenzija tal-Pagamenti vera u proprja sad-data tal-adeżjoni.

L-UE tissottolinja li l-implimentazzjoni shiħa tar-rekwiżiti tal-UE f'dan il-qasam, inkluż l-iżvilupp ta' Pjan Nazzjonali għall-Iżvilupp Rurali u l-akkreditazzjoni tal-Agenzija tal-Pagamenti, jirrappreżenta prekondizzjoni għall-applikazzjoni ta' miżuri tal-iżvilupp rurali ffinanzjati mill-UE.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro għal perijodu tranzizzjonali sal-2027 biex japplika rata ta' appoġġ ta' 75 % ta' investimenti eligibbli għall-modernizzazzjoni ta' azjendi agrikoli (kif previst fl-Artikolu 17 u l-Anness II tar-Regolament (UE) Nru 1305/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill), għall-implimentazzjoni tad-Direttiva tal-Kunsill 91/676/KEE (Direttiva dwar in-Nitrati).

L-UE tqis li t-talba tal-Montenegro tista' fil-prinċipju tkun aċċettabbli, madankollu, l-UE tistieden lill-Montenegro biex jikkunsidra mill-ġdid l-iskeda taż-żmien mitluba. L-UE tissottolinja l-importanza tal-implimentazzjoni shiħa tal-*acquis*, inkluż il-ħtieġa ta' konformità mal-leġislazzjoni u l-istandards ambjentali.

L-UE tiehu nota wkoll tat-talba tal-Montenegro li l-partecipazzjoni minima tal-Programm għall-Iżvilupp Rurali tal-FAEŻR għall-miżura (LEADER) tkun ta' 1 % minflok ta' 5 % kif definit fl-Artikolu 59 tar-Regolament (UE) Nru 1305/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013. L-UE tissottolinja l-importanza li l-Montenegro jżviluppa l-kapaċità amministrattiva meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' LEADER wara l-adeżjoni tal-Montenegro mal-UE bl-użu tal-istrument IPARD II.

L-UE tistieden lill-Montenegro biex jerga' jikkunsidra t-talba tiegħu fid-dawl tad-dispożizzjonijiet eżistenti tal-*acquis* tal-UE u tissottolinja li kull eċċezzjoni jeħtieġ li tkun issostanzjata u ġġustifikata.

Politika dwar il-kwalità

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro u l-progress li sar lejn konformità shiha mal-*acquis* fil-qasam tal-politika ta' kwalità.

L-UE tissottolinja l-importanza li jitkompla l-allinjament u l-implimentazzjoni, inkluż l-istabbiliment tal-istrutturi amministrattivi għall-verifika u l-kontroll tal-konformità bi skemi ta' kwalità.

Biedja organika

L-UE tiehu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro u l-progress li sar lejn il-konformità shiha mal-*acquis* fil-qasam tal-biedja organika.

L-UE tissottolinja l-importanza li jitkomplew l-allinjament u l-implimentazzjoni, inkluż l-istabbiliment tar-regoli u l-proċeduri għall-verifika u l-kontroll tal-konformità b'regoli organiċi.

* * *

Fid-dawl tal-istat attwali tat-thejjijiet tal-Montenegro, l-UE tinnota li, bil-fehim li l-Montenegro għandu jkompli jagħmel progress fl-allinjament mal-*acquis* kopert bil-kapitolu dwar l-Agrikoltura u l-izvilupp rurali u fl-implimentazzjoni tiegħu, dan il-kapitolu jista' jingħalaq provizzorjament biss ladarba l-UE taqbel li jkun ntlahqu l-punti ta' referenza li ġejjin:

- Il-Montenegro jippreżenta pjan ta' implimentazzjoni għall-istabbiliment ta' Sistema Integrata ta' Amministrazzjoni u Kontroll (SIAK) li għandha tkun operattiva bis-shih sad-data tal-adeżjoni. Il-Pjan għandu jkopri l-azzjonijiet kollha mehtieġa għall-implimentazzjoni shiha ta' kull komponent separat tas-sistema u l-integrazzjoni tagħhom, inkluża preżentazzjoni tal-istatus attwali tat-thejjija, il-miri futuri indikati fi skeda ta' żmien, il-pjan tal-leġislazzjoni li għad trid tiġi adottata, ir-rekwiżiti preċiżi ta' riżorsi baġitarji u umani u l-identifikazzjoni ta' nuqqasijiet possibbli u s-soluzzjonijiet rispettivi. Il-Montenegro juri biżżejjed progress fir-rigward tal-istabbiliment tas-SIAK, inkluż l-istabbiliment tas-Sistema ta' Identifikazzjoni tal-Hbula tar-Raba' (LPIS).
- Il-Montenegro jippreżenta pjan ta' implimentazzjoni għall-istabbiliment ta' Aġenzija tal-Pagamenti li għandha tkun operattiva bis-shih sad-data tal-adeżjoni. B'kont mehud tal-istandards rigward l-indipendenza, l-affidabbiltà, ir-responsabbiltà u r-rettitudni finanzjarja, il-Pjan għandu jinkludi preżentazzjoni tal-istatus attwali tat-thejjija, il-miri futuri indikati fi skeda ta' żmien, il-pjan tal-leġislazzjoni li għad trid tiġi adottata, ir-rekwiżiti baġitarji preċiżi, il-htigijiet ta' riżorsi umani inkluż l-iskeda tar-reklutaġġ u l-identifikazzjoni ta' nuqqasijiet possibbli u soluzzjonijiet rispettivi. Il-Montenegro juri biżżejjed progress fir-rigward tal-istabbiliment ta' din l-Aġenzija tal-Pagamenti.

Il-monitoraġġ tal-progress fl-allinjament mal-*acquis* u fl-implimentazzjoni tiegħu ser ikompli matul in-negozjati. L-UE tissottolinja li ser tiddedika attenzjoni partikolari lill-monitoraġġ tal-kwistjonijiet speċifiċi kollha msemmijin hawn fuq bil-ħsieb li tiżgura l-allinjament sħiħ tal-Montenegro mal-*acquis* f'dan il-kapitolu kif ukoll il-kapaċità amministrattiva għall-implimentazzjoni u l-infurzar effettivi tiegħu. Jehtieġ li tingħata konsiderazzjoni partikolari lir-rabtiet bejn dan il-kapitolu u kapitoli oħrajn tan-negozjar. Valutazzjoni finali tal-konformità tal-leġislazzjoni tal-Montenegro mal-*acquis* u tal-kapaċità implimentattiva tiegħu tista' ssir biss fi stadju aktar tard tan-negozjati. Minbarra l-informazzjoni kollha li l-UE tista' titlob għan-negozjati f'dan il-kapitolu u li għandha tingħata lill-Konferenza, l-UE tistieden lill-Montenegro biex regolarment jagħti informazzjoni dettaljata bil-miktub lill-Kunsill ta' Stabbilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni dwar il-progress fl-implimentazzjoni tal-*acquis*.

Fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet kollha ta' hawn fuq, il-Konferenza ser ikollha terġa' lura għal dan il-kapitolu f'mument adatt.

Barra minn hekk, l-UE tfakkar li jista' jkun hemm *acquis* ġdid bejn it-13 ta' Diċembru 2012 u l-konklużjoni tan-negozjati.
